

פניני הדרף

הארות והערות, שנאמרו בשיעור הדרף היומי, בביה"כ "אליהו הנביא", רוממה, ירושלים

דבר העורך

מרצדס שחורה

מעשה במשפחה המתגוררת "בראשון לציון", האב מפקד בכיר, האם מרצה באוניברסיטה, בנם בן ה-15 החל ללכת לשיעורי תורה, וחשקה נפשו בה, הוא הניח כיפה על הראש, הוריו קיבלו זאת ברגשות מעורבים. יום אחד מתקשר האב המפקד לאחיו בארה"ב, וכולו מזועזע, מוטי! אל תשאל איזה צרה נחתה עלינו! מה קרה? יעקב הבן! מה קרה לך? הוא השתגע, הוא הלך ללמוד בישיבה שחורה, הלכתי לפסיכולוגים ומומחים לחינוך וכולם השיבוני ריקם, אולי תבדוק את המזוזות, הציע האח, האב המפקד השיב: לא מזמן בדקנו והכל בסדר. האח מארה"ב התחייב: בשבוע הבא אני בישראל תן לי לטפל בזה, ואכן מוטי נחת בישראל, ונסע מנתב"ג ישירות למשרדי חברת "מרצדס" בתל אביב. שלום! אני רוצה לקנות את המכונית הכי חדישה שיש, הציעו לו מרצדס שחורה ויפה, שילם ויצא לדרך.

מוטי הגיע לפתח הישיבה, וביקש שיקראו לאחיינו יעקב, יעקב הגיע ואך ראה את דודו התנפל עליו בחיבוקים ונשיקות, הדוד הבין שלא יהיה לו כל כך קשה לשכנעו, ואז פנה ליעקב ואמר: זמני קצר וצריך אני לחזור לעסקי בארה"ב, יש לי עיסקא בשבילך, המכונית הזאת ששווה חצי מיליון, יכולה להיות או שלך, או של אחיך הקטן, זה תלוי בך! אם תעזוב עכשיו את הישיבה היא שלך!

יעקב התבלבל שהרי חלומו של כל נער חילוני לנסוע על מכונית נוצצת כזו, ולהראות לכל העולם.. הדוד הציע לו סיבוב, כשסיימו שאל נו? יעקב הסתכל לדוד מוטי בעיניים, ואמר: אפילו אם תביא לי עוד עשר מכוניות כאלו אני לא עוזב את הישיבה. דבריו של הדוד, נפלו על אוזניים ערלות, הדוד חזר לבית אחיו בפחי נפש, "אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזו יבזזו לו".

אשריכם לומדי הדרף היומי המקריבים מזמנם ומהונם לשבת ולעסוק באורייתא תדירא, יקרה היא מפנינים ומרצדס שחורה, כל חפצך לא ישוו בה, אז תגיד לי מה יותר מתוק מדף גמרא...

שאלת החודש

המלון

מעשה במשפחה עשירה מחו"ל שהגיעה לישראל, התאכסנו במלון יוקרה, אשר בו בריכה יוקרתית שעלות הכניסה לזרים אליה היא 300 ₪ ליום, אולם לתושבי המלון היא חינם, אל העשיר הגיעו אורחים הגרים בישראל.
א. האם מותר לאורחים להיכנס לבריכה ללא תשלום?
ב. האם מותר להם לטעום מההנשנושים המובאים בשעות אחה"צ?
ג. האם מותר לתת לרב המלצרים "טיפ" מכובד, ועי"כ יביא לאורחים מה שלא מביאים לאורחי המלון?

חוו דעתכם בנידון, בפקס: 02-5817174 / במייל: pninyhadaf@gmail.com

מסכת תענית

השאלה: בן החפץ ליסוע לחו"ל ומאיים שאם אביו לא יתן לו הוא ישבות רעב, האם ישמע לו?

ו. דף כ. נקדימון האם חייב לצאת ידי שמים.

נתבאר בגמ' מעשה בנקדימון בן גוריון שנקדה חמה עבורו, וכך יכול היה להשיב את חובו לגוי.

השאלה: האם נקדימון חייב לשלם לצאת ידי שמים, כיון שהתחייב כששקעה החמה, אלא שנעשה נס?
ז. דף כא. עשיר תומך תורה החפץ ללמוד תורה.

נתבאר בגמ' מעשה באילפא ורבי יוחנן, שיצאו לעסקים ור"י שמע ב"ק שאמרה לו לשוב ללמוד, ובמד"ר מתואר שמכר כל נכסיו בכדי ללמוד תורה.

השאלה: עשיר התומך בישיבות ורוצה לחסל עסקיו ולשבת ללמוד כל היום, האם רשאי לעשות כן?

ח. דף כב. בחירת הדרשה של ליל שבת.

נתבאר בגמ' שאליו הנביא הצביע על אנשים המבדחים אנשים עצובים, שהם בני העולם הבא.

השאלה: אדם שיש לפניו ב' אפשרויות, דרשה מוסרית של רב בבדיחותא, ומאזינים בקשב רב, לעומת רב המוסר שיעור מעמיק והציבור ברובו נרדם לאן ילך?

ט. דף כג. טיול בליל שבת אחר הסעודה.

נתבאר בגמ' שבלייל רביעי וליל שבת יורדים גשמים, כיון שבדרכים האנשים אינם מצויים, וישנו מזיק הנמצא בדרכים.

השאלה: האם יש מניעה לטייל בליל שבת אחר הסעודה?

א. דף טו. הניח אפר בראש חתן והכיפה נשרפה. נתבאר בגמ' ובשו"ע אהע"ז (סהג) ענין הנחת אפר בראש בתעניות ובחתן.

השאלה: אדם שהגיש סיגריה דלוקה בכדי להניח אפר בראש החתן, ונשרפה הכיפה האם חייב לשלם?
ב. דף טז. הורים המביאים שקיות וכוסות גזלים. נתבאר בגמ' ובשו"ע חו"מ (שסא) דין הגוזל ומאכיל את בנו, ותשובת נינוה היתה על הגזל.

השאלה: אב המביא הביתה כוסות חד פעמי ושקיות, מהחברה בו הוא עובד, האם מותר לילדיו להכין כוס שתיה או להניח שקית בפח?

ג. דף יז. שיכור שניפץ שמשות רכב.

נתבאר בגמ' מניעת שתית יין לכוהנים, שמא יבנה ביהמ"ק בקרוב.

השאלה: שיכור שהכניסוהו לרכב בעל כרחו, וכשהוא התנגד שבר את שמשות הרכב, האם חייב לשלם?

ד. דף יח. הצלת יהודים תמורת שחרור מחבלים. נתבאר בגמ' מעשה הגבורה של הרוגי לוד שסכנו עצמם לומר שהם הרגו את בת המלך, בכדי להציל את כל ישראל.

השאלה: יהודים שנחטפו והחוטפים מבקשים תמורתם שחרור מחבלים, האם יש היתר הלכתי?

ה. דף יט. בן המאיים על אביו בכדי שיעשה רצונו. נתבאר בגמ' מעשה בחוני המעגל שחג עוגה, והתנה שאינו יוצא, עד שירד גשם, ככן המתחטא לפני אביו.

השיעור בדף היומי נמסר ע"י הרב אהרן בן אדיבה שליט"א

בשעה 20:15, לאחר תפילת ערבית, בביה"כ אליהו הנביא, רח' פתח תקוה 1, שכונת רוממה

לעילוי נשמת

האיש הכשר רודף צדקה וחסד
עמנואל ראובן בן סימא שירין ז"ל

הונצח על ידי משפחת רבני שיח'

אלו שנדבו להחזקת הגליון

ה"ה מאיר כהן, ה"ה אסף מזרחי, ה"ה דוד הגרי
ה"ה רון בן רבקה. משפחת הדס.

צדקתם עומדת לעד!

להשתתפות בהחזקת הגליון פנה למערכת
050-419-01-85

פתגמי מוסר

שתיקה: תחילת חכמה - שתיקה שהרי כשהשכל מתרכה יתמעט הדיבור וכמאמר החכם: עדיף לשתוק ולהראות טיפוש מאשר לפתוח אותו ולהוכיח שזה נכון.
חיוני: חייך תמיד, אנשים יחשבו שאתה יודע מה שהם לא יודעים.

דשא: אל תסתכל אל דשא של חברך הירוק, אתה לא יודע כמה חשבון המים שלו.

נגיעה: הגרא"מ שך זצ"ל ביאר כשאדם מגלה את כף ידו, ואז לוקח אצבע ומניח אותה בכף כעת לא רואים את המקום שהיה מגולה, זוהי נגיעה. הגמל לא רואה את הגיבנת שלו, אפילו אם היא גדולה, אבל את של חברו הוא רואה אפילו אם היא קטנה.

חכמה: מה ראה קורח שפיקח היה לשטות זו - להיות פיקח.

שאלה אחת תשע תשובות: בהולנד נשאלו תשעה אנשים אותה שאלה וכל אחד השיב לפי מהותו.

כמה זה 2+2? "עקרת הבית"-בודאי 4. המיילדת=רביעייה. איש מחשבים=תנו לי להריץ מספרים ואענה לכם. רואה חשבון=תלוי אם זה סיכום של הוצאות או הכנסות. פילוסוף=תלוי אם מדובר בעצמים או באנשים. פיזיקאי=אם זה טיפות מים זה שונה מ...! יהודי=למה אתה שואל? (כרגיל עונה בשאלה) בנקאי=בניכוי עמלה ישאר חצי. עו"ד=לוחש בשקט, כמה אתה רוצה שזה יהיה!... כך כל אדם לפי מה שהוא.

החיים לאן?! מעשה בנער שחפץ לנסוע לעיירה בשם "לומז'ה", הוא בירר איזו רכבת מגיעה לכיוון, אמרו לו: יש רכבת שנוסעת לוורשא, ועוברת דרך לומז'ה, קנה כרטיס, עלה והתיישב. במהלך הנסיעה התברר שהרכבת נוסעת לכיוון אבל אין לה תחנה בלומז'ה, הוא נעצב והחל לבכות, ראה אותו אחד הפקידים וכשהתברר מדוע הוא נעצב, אמר לו יש לי רעיון בשבילך! הרכבת לפני לומז'ה נוסעת לאט, מכיון שיש עיקול חד, אתה תנצל את זה, ואני יוציא אותך מהחלון, וכשתתמזג עם המהירות תנתק את ידיך ותלך ללומז'ה, ואכן הוא הוציא אותו מהחלון בשעה שהרכבת הגיעה לעיקול, הוא עדיין לא ניתק את ידיו, ואז עבר כושי חסון ברכבת וראה נער מנסה לעלות לרכבת, הוא ניגש תפס בשתי ידיו, והעלה את הנער בחזרה. אז השאלה, הוא היה או לא היה! ישנם אנשים הנמצאים כאן אבל החיים עוברים ביעף עד ששואלים את עצמם הייתי או לא הייתי?!

נדבנים: מעשה באדם שבא לאסוף כסף בקהילה בחו"ל, ככדו אותו לדרוש, בדרשתו הלהיב את הקהל, כולם פרגנו לו, והללו אותו על דרשתו, כשבא לאסוף מהם כסף, כל אחד כיבד את השני, ככבוד! ואז נפל לו הרעיון שאנו אומרים בברכת יוצר: כולם אהובים, כולם ברויים, וכולם קדושים, אבל כשמגיעים לכסף, כולם נותנים רשות זה לזה.

תמוז: ר"ת "ימי תשובה ממשמשים ובאים" וכן ר"ת "זוזים! מביאים תאוה וקנאה."

דמיונות: מעשה בארכיאולוגים שחפרו במרתף בהולנד, ומצאו שם חבית יין עתיקה במיוחד, צורת השכיבה וסוג העץ העיד שמדובר במשהו נדיר, הם הביאו את החבית למכירה פומבית. רבים רצו לקנותה ומחירה האמיר שחקים, לבסוף חובב עתיקות אספן עשיר, קנה אותה בסכום אגדי, הוא פנה לעבר הקהל עם החבית בידו, וקד קידה, ואז... החבית נפלה והתנפצה... כולם עטו על היין שנשפך לטעמו, אך פניהם התעוו מטעם החמוץ של היין, נתאר לעצמינו שהיא לא הייתה מתנפצת, הוא היה מניח אותה במרכז הסלון ומזמין אנשים לראות אותה... כך החיים דימונות.

שהרי לא נכנסה לו הנשמה בערב שבת?
יד. דף כח. זיוף צוואה לצורך ערכאות.
נתבאר בגמ' מס"נ של גונבי עלי וקציעות, שהערימו בכדי להביא עצים לביהמ"ק.
השאלה: אדם המגיע לו ירושה כדון ע"פ דין תורה, האם מותר לו לזייף צוואה להוציא מערכאות?
טו. דף כט. הליכה למשפט בג' השבועות.
נתבאר בגמ' ובשו"ע (תקנא) מי שיש לו דין עם הנכרי ימנע לילך בחודש אב שמזלו רע.
השאלה: האם המניעה שייכת גם באדם שתובע את חברו בבית משפט יהודי הדין כערכאות?
טז. דף ל. אכילת צי"פס שטוגן בשמן שטיגנו בו שניצל בט' הימים.
נתבאר בגמ' איסור אכילת בשר ושתיות יין בערב ת"ב כמזאר בשו"ע (תקנב).

השאלה: צי"פס שטיגנו אותו בשמן שטוגן בו שניצל, האם מותר לאוכלו בערב ת"ב?
יז. דף לא. שכר דירה בט"ו באב ודורש מזגן.
נתבאר בגמ' שמת"ו באב לא היו כורתים עצים למערכה כיון שתשש כחה של חמה בזמן זה.
השאלה: שכר דירה ודורש מזגן, והמשכיר טוען: מט"ו באב תשש כח החמה, תסתדר לכד! האם טענתו טענה?

מסכת מגילה

כג. דף ז. אשתו ה"צמח" התעוררה לאחר שנישא לאחרת.
נתבאר בגמ' מעשה שקם רבה ושחט את רב זירא ואח"כ החזירו לחיים.
השאלה: אדם שאשתו "צמח" שנים רבות וקיבל היתר ממאה רבנים ונישא שנית ומיד אח"כ הראשונה התעוררה מה יעשה?
כד. דף ח. תשלום נדר לביה"כ שהגבאי מועל באימון.

נתבאר בגמ' החילוק בין נדרים ונדבות ובאיזה אופן חייב באחריות.
השאלה: גבאי ביה"כ הלוקח את הכסף לכיסו הפרטי האם מותר להימנע מלשלם להם הנדרים?

כה. דף ט. פתיחת קורס לגויי שבת.
נתבאר בגמ' שתלמי ביקש מהחכמים שיכתבו את תורת משה.
השאלה: האם מותר לפתוח קורס לגויים, שילמדו את ההלכות הנוגעות למטבח היהודי?

כו. דף י. חנה בחניה עירונית ולא נתפס האם צריך לשלם.
נתבאר בגמ' שאחשורוש שם מס על הארץ ברשותו.

השאלה: חנה בחניה עירונית שצריך לשלם על כך, ולא נתפס, האם צריך לשלם?
כז. דף יד. מינוי אשה לראש ועד בית.

נתבאר בגמ' שרב נחמן אמר שאין נאה לאשה לשמש בתפקיד חשוב.
השאלה: ועד בית שאף שכן לא מוכן לטפל בזה האם רשאים למנות אלמנה לראש הועד?

י. דף כד. גמ"ח יין לקידוש או חלות לשבת.
נתבאר בגמ' הזכות של האדם שעשה גמ"ח ליין לקידוש, ובזכותו ירדו גשמים.
השאלה: אדם החפץ לפתוח גמ"ח, כמה יבחר, בגמ"ח חלות או יין לקידוש?
יא. דף כה. נדר צדקה אם אשתו תתעבר ונמצאת מעוברת.

נתבאר בגמ' מציאות שבאים להתפלל על גשם ולפני שמתפללין נענים.
השאלה: נדר צדקה אם אשתו תצליח להתעבר והתברר שבשעת הנדר כבר היתה מעוברת, האם צריך לשלם?

יב. דף כו: אכילת בשר סעודת ברית שבוטלה בט' הימים.
נתבאר בגמ' ובשו"ע (תקנב) איסור אכילת בשר בערב ת"ב והמנהג בט' הימים.
הזמינו אנשים לברית בט' הימים והתברר שא"א לעשות, האם מותר למוזמנים לאכול הבשר?

יג. דף כז. הרחת בשמים לחוזר בתשובה בשבת.
נתבאר בגמ' ענין הרחת בשמים במוצ"ש מחמת הנשמה היתירה.
השאלה: חזר בתשובה בשבת האם צריך בשמים.

יח. דף ב: קריאת המגילה בשכונת רמות.
נתבאר בגמ' ערים המוקפים חומה מימות יהושע קוראים בט"ו.
השאלה: האם הגילוי בקבר שמזאל הנביא שהיה מוקף מימות יהושע, מחייב את תושבי רמות לקרוא בט"ו?
יט. דף ג: עני המבקש מאברך שיאסוף כולל צדקה.

נתבאר בגמ' שהמלאך הגיע ליהושע, ותלונתו הייתה על ביטול תורה.
השאלה: עני שהגיע לכולל ענק ומבקש מאחד האברכים שיסתובב עבורו, האם יסרב?
כ. דף ד. עני שקיבל מת"א זוכה בפיס.

נתבאר בגמ' זמן מתנות לאבינונים בזמן קריאת מגילה, שאז עיניהם נשואות.
השאלה: עני שקיבל בבוקר יום הפורים מת"א וכצהריים התברר שזכה בפיס, האם צריכים לתת שוב?

כא. דף ה: התחייב דירה לכתו ונתן דירה לא רישיון.
נתבאר בגמ' בנין של שמחה זה הבונה בית חתנות לבנו.

השאלה: אב שהתחייב לתת דירה לכתו ונתן לה מחסן שנהפך לדירה, האם הוי מקח טעות?
כב. דף ו. אברך העושה הסכם יששכר וזבולון עם כמה אנשים.

נתבאר בגמ' שיששכר וזבולון התחלקו בנחלה בכדי שזבולון יחזיק את יששכר.
השאלה: אברך האם רשאי לעשות הסכם יששכר וזבולון עם כמה גבירים, ללא ידיעתם?

שאלת החודש

מתוך פניני הדף מס' 97

מעשה בסוכן מכירות שעבד בחברה המייבאת סחורה מחו"ל, הוא הסתכסך עם אחד מבעלי החברה, והוחלט לפטרו, כעבור כמה ימים הגיע הסוכן אל המחסנאי, שלא ידע על דבר פיטורו, וביקש ממנו כמות גדולה של סחורה, המחסנאי נתן לו, והלה מכר את הסחורה, לקח את הכסף וברח.

א) האם אפשר לתבוע את הנזק מהמחסנאי?

ב) האם אפשר להוציא את הסחורה מיד הלקוחות?

תשובת הרבנים: הסוכן פטור. ומהלקוחות ניתן להוציא רק ע"י תמורת תשלום.

מקורות ונימוקים: הגמ' ב"ק (צא) הניח להם אביהם פרה וכסבורים שלו, ושחטוה, משלמים דמי בשר בזלו, ובשו"ע חו"מ (שעחא) לגבי מזיק באונס נח' אם חייב, ולכו"ע אם הזיק ברשות פטור,

ולגבי הלקוחות נתבאר בשו"ע חו"מ (שנוב), שבגנב שאינו מפורסם ניתן להוציא מהלקוחות אם לא היה יאוש רק ע"י תמורת תשלום.

יישר כח לרבנים הרב אסולין. הרב בן חיים. והרב שעיו שליט"א

פניני דו"ק

- א. אדם שנסע לחו"ל ומאימת רשות המיסים, הפקיד סכום נכבד בעו"ש של אחיינו, האחין סגר את הכסף בפק"מ והרויח סכום נכבד, למי הולך הרויח?
- ב. ילד מצא 100 ₪ בין החולות בשפת הים, הוא נתן זאת לאדם גדול שהיה שם, שיבדוק אם זה אמיתי, הגדול לקח ואמר: זכיתי! האם רשאי?
- ג. אדם התקשר לחברו, ובצחוק אמר לו: זכית במפעל הפיס בסכום ענק! הלה האמין, ויצא לסבב קניות ענק, והזמין חברים, מי ישא בהוצאות?
- ד. לקח בצחוק מכיס חולצת חברו 100 ₪, והלה לא הרגיש, לאחר מכן בא הגנב ואמר לנגנב: תקנה לחברה שתיה 500 ₪ מחר בבוקר, לאחר מכן התקשר לעדכן אותו שלא יקנה, הלה לא היה זמין, מי ישא בנזק?

פניני דח"י

- א. האם מותר לספרדים לאכול מעדן חלב עם ג'לטין דגים?
- ב. לחמניה מרוחה בחמאה ומניחים אותה בטוסט, האם צריך לעשות היכר, וכדין עיסה הנילושה בחלב?
- ג. אשה המדליקה בערב שבת 30 נרות עבור הצדיקים, האם יש למונעה משום כל תשחית?
- ד. נמצא בתוך סעודה שלישית ויצא שבת, אמר ברוך המבדיל... ועישן סיגריה, האם מותר לו להמשיך לאכול? והאם מזכיר "רצה" בברכת המזון?

תשובה דו"ק

שדכן שהלל בחור ולקח אחריות שהוא בחור מצוין והתברר שהבחור עם הארץ, האם חייבים לשלם לשדכן? השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שאינו חייב לשלם לו מכיון שהתשלום לשדכן זה על הנאה שבאה ממנו וכאן שהוא הזיק ע"י שינוי בפרטים לא גרע משליח ששינה שאין חייב לשלם לו.

תשובה דח"י

עץ פרי שנטעה אמה ששיכלה את בנה, ליד קבר בנה, האם מותר לעקור אותו, בכדי לקבור שם מת? השיבנו הגה"ג שלמה שעיו שליט"א עפ"ה השו"ע יו"ד (שסד) יש בידו של אדם לאסור קרקע שלו אבל לא קרקע שאינה שלה, והשו"ע כ' שפירות העץ של אילנות הנטועים בבית קברות מותר לאוכלם כיון שאינו מהמת עצמו. ומעשה בזמן מלחמת יוה"כ שקברו הרוג ולאחר זמן צמח עץ תמר מגעין תמר שהיה בכיסו, ועדיף לעוקרו ע"י גוי עיין חזו"ע אבלות (אעמ' תמג).

נשגור קמיה מרנן ורבנן, ברכת ישר כח, לכל אלו הנושאים ונותנים עמנו, ובראשם:

הגאונים הגדולים: הרב יצחק זילברשטיין. הרב שמואל פנחסי. הרב זלמן נחמיה גולדברג. הרב דוד אסולין. הרב אשר חנניה. הרב אברהם בן חיים. הרב שלמה שעיו. הרב שריאל רוזנברג. הרב ציון בן אדיבה. הרב מנשה שוע. הרב אברהם חיים הרש. הרב משה כהניאן. הרב אליהו בר שלום. הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. הרב יחיאל אליעזר קונשטט. הרב ירון אשכנזי. שליט"א.

בברכת "עוד ינובון בשיבה" להגדיל תורה ולהאדירה

מעמד סיום הש"ס - י"ב סיון תשע"ד

מהשו"ע (תצ"ח) שאין צידה בקטן, ומ"מ אפשר ע"י שנים כמו ש"כ המג"א (שכ"ז), ואפשר ע"י גוי כמבואר בשו"ע (שה"כ) ואפשר ע"י שיאחזנו בידו בלא לטלטלו יש להתיר וכ"כ שש"כ (כז, הע"צ) וכ"ה הגה"ג דוד אסולין שליט"א.

ש. חתן שקנה טבעת שווה 500 ₪ והתברר

שהיא שווה 100 ₪ האם צריך קידושין חדשים?

השיבנו הגה"ג אליהו בר שלום שליט"א עפ"י מה ייב' ב"תפרי מייפיו הכי' בה יצ"ח ח"י" בשם הגריש"א זצ"ל כיון שמחזיק את זה כמשכון שלא בשעת הלוואה, נחשב שקיבלה הנאה של שו"פ ואי"צ קידושין חדשים. (א.ה בגיליון מס' 90 הבאנו דעות הרבנים הסוברים שיש לחזור ולקדשה).

ש. האם מותר לנשק ראשו של תלמיד

בביה"כ תלמיד שאמר סברא יפה?

השיבנו הרה"ג יוסף אופנהיים שליט"א יש להתיר, עפ"י הפוסקים שהתירו לנשק ידי אביו או רבו בביה"כ וכ"כ לקט הקמח (צחג) ואול"צ (ב,מהנה) ומצאנו במדרשי חז"ל רבים שאמרו ד"ת ונשקו את ראשם, עיין פרקי דר"א (פ"ב) מד"ר קוהלת (ו,ב).

ולענין עוגמת נפש הגה"ג שלמה שעיו שליט"א השיבנו עפ"י הטור או"ח (קעג) שהיתה תקנה בירושלים שהמקלקל סעודת חברו חייב לשלם לו על עוגמת נפש, ויש לברר אם זה המנהג כיום.

ש. רעמים שנשמעו בחודש אייר (עד) האם מברכים עליהם או דהוי מין קללה?

השיבנו הרה"ג יוסף שלמה עבאדי שליט"א שמברכים עליהם, עפ"י השו"ע (תקעה"ז) כל שירדו גשמים בתחילת השנה אין הגשמים היורדים אחר ניסן סימן קללה, ורק ברעמים הבאים מחמת חום כ' המ"ב (רכזג) שאין מברכים עליהם משא"כ בגשמים היורדים כימי החורף לא היו סימן קללה.

ש. דבורים המוצצים מפרחים שיש בהם קדושת

שביעית האם הדבש קדוש בקדושת?

השיבנו הרה"ג מאיר סנדר שליט"א שמותר לאוכלו, עפ"י מה ש"כ הגרש"א מעדני ארץ (ד,ה) שאין נוהג קדו"ש בדבש מכיון שאין לו עיקר בארץ, ובס' כרם ציון (יגו) הביא שהגרי"מ הורו"ץ רצה להחמיר בזה עפ"י הגמ' בכורות (ז) אולם הרב פראנק דחאו, כיון שכל שנעשית מצוותו פקעה קדושתו ממנו.

ש. חלם בברכת כוהנים האם יחזר אחר ב"כ

לשמוע טוב?

השיבנו הרה"ג ירון אשכנזי שליט"א יש ענין עפ"י מה ש"כ הגרש"א בשו"ת מנחת שלמה (בי"ז) להסתפק מכיון שלדעת החרדים שהובא בהקדמת המ"ב (קכח) יש מצוה על ישראל להתברך, ואם לא שמע את כל הברכה לא יצא, ויש להסתפק אם לא הקשיב לתיבה אחת, ואם חלם עד כדי שאינו זוכר שעומד לפני הכוהנים, צריך לחזר לשמוע טוב.

ש. האם מותר לאבל לשים דאורדורנט באבלו?

השיבנו הרה"ג משה כהניא שליט"א יש להתיר, כיון שיש חילוק בין תשעה באב שמותר לשים ספריי להעביר את הזוהמא כמבואר בשו"ע (תקנד,טו) וכ"כ שו"ת שבט הקהתי (ב,קצא) לבין יום הכיפורים שאסור להתיז ספריי בכדי להעביר את הזוהמא, ואבל דינו כאבלות של ת"ב, וכן הורה הגר"ש פנחסי שליט"א.

ש. תוכי הנוול בערב שבת וצריך להאכילו בידו

האם מותר?

השיבנו הרה"ג נתנאל שאשא שליט"א יש להתיר בכמה אופנים, משום איסור מוקצה המ"ב (שה"ע) הביא שנחלקו האם מותר לטלטל מוקצה משום צעב"ח, המג"א אוסר, אולם החזו"א (נב,טז) והא"ר מקילים. ומרן הגרע"י (יבי"א הכו) היקל בשעת הדחק היכן שיש חשש מיתה, ומשום צידה, לכא"י לאסור עפ"י המ"ב (שטזח) ש"כ לאסור תפיסת בע"ח קטן, ומאידך התהל"ד כ' שלדעת השו"ע אין איסור צידה בקטן, ומוכח

ש. האם יותר אדם על תפילה בנץ בחג השבועות כדי להתפלל עם ילדיו מאוחר יותר?

השיבנו מורנו הגה"ג יצחק זילברשטיין שליט"א שיתפלל עם ילדיו מאוחר יותר, עפ"י מה ש"כ הרמב"ם (קר"ש,יא) מצוותה עד הנץ ומאידך השו"ע (רט"ד) התיר להוציא ש"ש לבטלה בכדי לחנך את הקטנים ולדעת מרן הגריש"א קובץ תשו"א,טו) שתפילה בציבור דוחה מעלת ותיקון, ובתוס' פסחים (פח) התיר ספיית איסור לקטן בכדי לחנכו, ובודאי אם יוכל להעיר אותם עדיף ט"פ.

ש. ילד נפגע בכביש ע"י מכונית ובמקום היו

שתי מכוניות כל אחד טען שהשני הוא הפוגע,

המשטרה עשתה בדיקות על הכביש, והצביעה

על אחת המכוניות, האם ניתן להוציא ממון על

פי זה?

השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א שאפשר לחייבו לשלם, עפ"י המבואר בשו"ע חו"מ (תח"ב) אין מוציאים ממון עפ"י אומדנא, ומאידך בשו"ע חו"מ (סה"ז) משמע שכשיש חזקת חיוב מוציאים ממון, וכ"מ בשו"ע (טוה), ולכך אם למשטרה ברור מי הפוגע מחייבים אותו, ואם הם קבעו עפ"י אומדנא, אם זה על חשבון הביטוח נראה שהתחייבו כולם על דעת זה, אבל להוציא מכיסו הפרטי יש להסתפק.

ש. שכר דירה שבנו אותה מתחת לקרקע,

והאינסטלציה מורכת ממשאבה, ומחמת

מגבונים שנזרקו, התקלקלה המשאבה, האם

יכול לטעון למשכיר, לא אמרת לי שאסור לזרוק

מגבונים?

השיבנו הגה"ג שלמה שעיו שליט"א יש לחייבו, עפ"י השו"ע (שעת"א) מזיק באונס חייב, וזריקת מגבונים הסותמת את הצנרת זה דבר הידוע לכל, אומנם אם השתמש כרגיל ובכ"ז נהייתה סתימה, בעה"ב ישא בנזק התיקון ויזהיר את השוכר להשתמש בזהירות והגה"ג דוד אסולין הוסיף עפ"י השו"ע (שיד) מבואר שהמשכיר חייב לתקן, רק אם זה לא בפשיעת השוכר ועיין פת"ח (שכירות ו,ד).

ש. קייטרינג הוזמן לשמחה שהתקיימה בחג

השבועות, האוכל היה מצוין, אולם המנה

האחרונה היתה מקולקלת, כל המסובים קבלו

קלקול קיבה והקיאו את האוכל, האם חייב

לשלם על האוכל? האם בעל השמחה יכול

לדרוש פיצוי עבור עוגמת נפש?

השיבנו הגה"ג דוד אסולין שליט"א אינו חייב לשלם על האוכל רק על המלצרים וכיו"ב, עפ"י ב"ק (מז) הנותן סם המות לפני בהמת חברו פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים אולם נותן לפני בן אדם חייב אף בדיני אדם, וכיון שהמנה המורכבת גרמה להם לקלקול קיבה אינו חייב לשלם, כיון שאין להם הנאת מעיו.

מעשה שהיה

מקור הברכה

מעשה בכחור חילוני שלקח נערה טרמפ ברכו ומהמהירות נגרמה תאונה שגרמה לפציעתה אנושות, התביעה בקשה לגזור עליו 15 שנות מאסר, הוא פנה למרן הגר"ק שליט"א והביע את חרטיו וביקש שהרב יתפלל עליו, הרב שאל אותו מה אתה מקבל על עצמיק? שבת! ענה הבחור, ואכן החל לשמור שבת, ובמשפט השופט כעס על התביעה שבאה ללא מסמכים מתאימים, השופט גזר על הבחור חמש שנים על תנאי וקנס כספי, הימים עברו והבחור חזר לסורו, ואז באה השמועה שהנערה נפטרה, והמשפחה ערערה על קולת העונש, הלה התבייש לבוא לרב ושלה שליח, הרב ענה לו: היה לו ביד את מקור הברכה, הוא איבד אותה.

הזוכה בהגרלה ע"ס 100 ₪

הרב יוסף אופנהיים

כל הזכויות שמורות

בכל שאלה בהלכה יש לפנות למורה הוראה

תשובות ניתן לשלוח לפקס 5817174 02

ר' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

pninyhadaf@gmail.com

גליון זה נודב לרפואתו המהירה של הילד

יאיר בן מיכל הי"ו בתושחי' אמן